

VALMISTEYHTEENVETO

1. LÄÄKEVALMISTEEN NIMI

BETADINE 75 mg/ml -ihonpuhdisteliuos

2. VAIKUTTAVAT AINEET JA NIIDEN MÄÄRÄT

Jodattu povidoni 75 mg/ml

Täydellinen apuaineluettelo, ks. kohta 6.1

3. LÄÄKEMUOTO

Ihonpuhdisteliuos

Kirkas, ruskea liuos

4. KLIINISET TIEDOT

4.1 Käyttöaiheet

Tehostettu, desinfioiva käsien ja ihon pesu, esim. hoitohenkilökunnan käsien pesu ja potilaiden pesu ennen toimenpiteitä. Ihottumapotilaiden pesu bakteerien vähentämiseksi. Käytetään saippuan asemasta.

4.2 Annostus ja antotapa

Kostutettuihin käsiin kaadetaan n. 5 ml Betadine-ihonpuhdisteliuosta, kädet pestään huolellisesti vaahdottaen n. 3–5 minuutin ajan ja huuhdellaan juoksevalla vedellä. Ennen kirurgisia toimenpiteitä pesu toistetaan tarvittaessa. Potilaiden preoperatiivisessa pesussa Betadine-liuosta hierotaan kostutetulle ihoalueelle n. 3–5 min (1 ml n. 50 neliösenttimetrin alueelle). Vaahto poistetaan steriilisti esimerkiksi kostealla harsotaitoksella. Ennen toimenpidettä ihoalue käsitellään vielä Betadine-paikallisantiseptiliuoksella.

4.3 Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle (jodi tai povidoni) tai kohdassa 6.1 mainituille apuaineille.

Kilpirauhasen liikatoiminta

Muut akuutit kilpirauhasen sairaudet

4.4 Varoitukset ja käyttöön liittyvät varotoimet

Jos ihoärsytystä, kosketusihottumaa tai yliherkkyyttä esiintyy, lopeta valmisteiden käyttö.

Jos potilaalla on struuma, kyhmyjä kilpirauhasessa tai muita ei-akuutteja kilpirauhasen sairauksia, on olemassa riski, että heille kehittyy suurten jodimäärien käytöstä kilpirauhasen liikatoiminta.

Vastasyntyneillä ja pienillä imeväisikäisillä on suurempi kilpirauhasen vajaatoiminnan kehittymisen riski, kun käytetään suuria määriä jodia. Jodatun povidonin joutuminen imeväisikäisen suuhun on ehdottomasti estettävä.

Valmistetta ei pidä käyttää ennen radiojodin avulla tehtävää skintigrafiaa tai kilpirauhaskarsinooman hoitoa radiojodilla tai niiden jälkeen (ks. kohta 4.5).

Jodattu povidoni saattaa vaikuttaa kilpirauhastoiminnan laboratoriotutkimusten tuloksiin.

4.5 Yhteisvaikutukset muiden lääkevalmisteiden kanssa sekä muut yhteisvaikutukset

Povidonin ja jodin yhdistelmä vaikuttaa, kun pH on 2,0–7,0. On odotettavissa, että yhdistelmä reagoi proteiiniin ja muiden tyydyttymättömien orgaanisten yhdisteiden kanssa, mikä johtaa sen tehon heikkenemiseen.

Samanaikainen entsyymaattisia aineosia sisältävien haavanhoitovalmisteiden käyttö heikentää molempien valmisteiden tehoa. Elohopeaa, hopeaa, vetyperoksidia ja taurolidiinia sisältävillä tuotteilla voi olla yhteisvaikutuksia jodatun povidonin kanssa, eikä näitä pitäisi käyttää samanaikaisesti.

Jos jodattuja povidonivalmisteita käytetään samanaikaisesti oktenidiinia sisältävien antiseptisten aineiden kanssa tai välittömästi niiden käytön jälkeen samalla tai viereisellä kehon alueella, käsiteltävä alue saattaa värjäytyä tilapäisesti tummaksi.

Koska jodatut povidonivalmisteet vaikuttavat oksidatiivisesti, ne voivat aiheuttaa väärän positiivisen laboratoriotuloksen, kun käytetään erilaisia diagnostisia aineita (esim. toluidiini- tai kumi-guajakkitestit hemoglobiiniin tai glukoosin määrittämiseksi ulosteesta tai virtsasta).

Jodin imeytyminen jodatusta povidoniliuoksesta voi vaikuttaa kilpirauhasen toimintakokeen tuloksiin.

Kilpirauhasen jodinottokyky saattaa heikentyä käytettäessä jodattua povidoniliuosta; tämä voi johtaa häiriöihin useissa tutkimuksissa (kilpirauhasen skintigrafia, proteiiniin sitoutuneen jodin määrittäminen, radiojodiagnostiikka) ja tehdä suunnitellun kilpirauhasen jodihoiton (radiojodihoito) mahdottomaksi. Hoidon jälkeen pitää antaa asianmukainen tauko, ennen kuin skintigrafia tehdään uudelleen (ks. kohta 4.4).

4.6 Raskaus ja imetys

Raskauden ja imetyksen aikana jodattua povidonia saa käyttää vain siinä tapauksessa, että se on ehdottoman välttämätöntä, ja käytön pitää olla niin vähäistä kuin mahdollista. Koska jodi läpäisee istukan ja erittyy rintamaitoon ja koska sikiö ja vastasyntynyt ovat erityisen herkkiä jodille, suuria määriä jodattua povidonia ei saa käyttää raskauden tai imetyksen aikana. Lisäksi jodi konsentroituu rintamaitoon tosin kuin seerumiin. Jodatun povidonin käyttö saattaa indusoida ohimenevän kilpirauhasen vajaatoiminnan ja suurentaa sikiön tai vastasyntyneen tyreotropiinipitoisuutta. Lapsen kilpirauhasen toimintaa on ehkä tarpeen seurata. Liuoksen joutuminen lapsen suuhun on ehdottomasti estettävä.

4.7 Vaikutus ajokykyyn ja koneiden käyttökykyyn

Ei merkityksellinen.

4.8 Haittavaikutukset

Haittavaikutustaulukko

Seuraavia kategorioita käytetään haittavaikutusten esiintymistiheyden luokittelussa: hyvin yleinen ($\geq 1/10$); yleinen ($\geq 1/100$ ja $< 1/10$); melko harvinainen ($\geq 1/1\ 000$ ja $< 1/100$); harvinainen ($\geq 1/10\ 000$ ja $< 1/1\ 000$); ja hyvin harvinainen ($< 1/10\ 000$), tuntematon (koska saatavissa oleva tieto ei riitä arviointiin).

Elinluokka	Esiintymistiheys	Haittavaikutus
Immuunijärjestelmä	Harvinaiset	Yliherkkyys
	Hyvin harvinaiset	Anafylaktinen reaktio
Umpieritys	Hyvin harvinaiset	Kilpirauhasen liikatoiminta*

	Tuntematon	Kilpirauhasen vajaatoiminta**
Iho ja ihonalainen kudus	Harvinaiset	Kosketusihottuma
	Hyvin harvinaiset	Angioedeema

*Jos potilaalla on aiemmin ollut huomattavasta jodinottokyvystä aiheutunut kilpirauhasen sairaus (ks. kohta Varoitukset ja käyttöön liittyvät varoitukset), esim. kun jodatua povidoniliuosta on käytetty pitkään haavojen ja palovammojen hoitoon laajoilla ihoalueilla

**Pitkäkestoisen tai laaja-alaisen jodatun povidonin käytön aiheuttama kilpirauhasen vajaatoiminta

Epäillyistä haittavaikutuksista ilmoittaminen

On tärkeää ilmoittaa myyntiluvan myöntämisen jälkeisistä lääkevalmisteen epäillyistä haittavaikutuksista. Se mahdollistaa lääkevalmisteen hyöty-haittasapainon jatkuvan arvioinnin. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ammattilaisia pyydetään ilmoittamaan kaikista epäillyistä haittavaikutuksista seuraavalle taholle: www-sivusto: www.fimea.fi

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea, Lääkkeiden haittavaikutusrekisteri, PL 55, FI-00034 Fimea

4.9 Yliannostus

Paikallisessa käytössä akuutti yliannostus ei yleensä aiheuta oireita, mutta pitkäaikainen käyttö saattaa aiheuttaa kilpirauhasen toimintahäiriötä varsinkin pienillä lapsilla. Akuutti joditoksisuus ilmenee vatsaoireina, virtsanerityksen puuttumisena, verenkierron romahtamisena, keuhkoedeemana ja metabolisina poikkeavuuksina. Hoito on oireenmukaista ja elintoimintoja tukevaa.

5. FARMAKOLOGISET OMINAISUUDET

5.1 Farmakodynamiikka

Farmakoterapeuttinen ryhmä: Jodivalmisteet, povidonijodi

ATC-koodi: D08AG02

Jodattu povidoni on polyvinyylipyrrolidi-polymeerin ja jodin (povidonijodi) kompleksi, joka annostelun jälkeen vapauttaa jodia pidemmän aikaa. Elementaarijodin (I₂) on pitkään tiedetty olevan hyvin tehokas mikrobisidinen aine, joka tappaa nopeasti bakteerit, virukset, sienet ja jotkut alkueläimet *in vitro*. Vaikutusmekanismeja on kaksi: vapaa jodi tappaa nopeasti mikrobit ja polymeeriin sitoutunut jodi toimii varastona. Kun valmiste joutuu kosketuksiin ihon ja limakalvon kanssa, yhä enemmän jodia hajoaa polymeeristä. Vapaa jodi reagoi hapettumiskykyisten aminohappojen -SH- ja -OH-ryhmien kanssa entsyymeissä ja mikro-organismien rakenteellisissa proteiineissa ja näin tappaa kyseiset entsyymit ja proteiinit. Vegetatiivisimmat mikro-organismit kuolevat alle minuutissa *in vitro*, monet tuhoutuvat 15–30 sekunnissa. Tämän prosessin aikana jodi haalenee, joten ruskean värin voimakkuus osoittaa valmisteen tehon. Jos väri muuttuu, valmistetta pitää ehkä annostella useampia kertoja. Resistenssiä ei ole raportoitu.

5.2 Farmakokineetiikka

Jodatusta povidonista jodia vapautuu vähitellen, ja iholta imeytyvät jodimäärät ovat yleensä vähäisiä. Imeytynyt jodi erittyy pääosin munuaisten kautta, ja osa käytetään kilpirauhashormonien synteesiin.

5.3 Prekliiniset tiedot turvallisuudesta

Akuutti toksisuus

Kokeellisissa eläintutkimuksissa (hiiri, rotta, kani, koira) havaittiin akuutteja toksisia vaikutuksia systeemisen annon (suun kautta, i.p., i.v.) jälkeen vain silloin, kun oli käytetty liian suuria annoksia, joilla ei ole merkitystä jodatun povidoniliuoksen paikallisessa käytössä.

Krooninen toksisuus

Subkroonisia ja kroonisia toksisuustestejä tehtiin mm. rotilla sekoittamalla jodattua povidonia (10 % jodia) ruokaan. Annokset olivat 75–750 mg jodattua povidonia vuorokaudessa ja painokiloa kohden korkeintaan 12 viikon ajan. Kun jodatun povidonin lisääminen ruokaan lopetettiin, havaittiin vain käytännössä täysin palautuvaa ja annosriippuvaista proteiiniin sitoutuneen jodin pitoisuuden suurenemista seerumissa ja epäspesifisiä histopatologisia muutoksia kilpirauhasessa. Samanlaisia muutoksia esiintyi myös kontrolliryhmässä, joka sai jodia vastaavia määriä kaliumjodidia jodatun povidonin sijaan.

Mutageeninen ja kasvaimia aiheuttava potentiaali

Jodatulla povidonilla ei ole mutageenista vaikutusta. Karsinogeenisuustutkimuksia ei ole tehty, joten tietoja ei ole saatavana.

6. FARMASEUTTISET TIEDOT

6.1 Apuaineet

Lauriinihappodietanoliamiini, ammonium nonoxynol-4 sulfaatti, natriumhydroksidi, puhdistettu vesi

6.2 Yhteensopimattomuudet

Povidonijodia ei saa käyttää samanaikaisesti samalle ihoalueelle emäksen, vetyperoksidin, taurolidiniinin, tanniinihapon ja hopea- ja elohopeasuolojen kanssa.

6.3 Kesto aika

3 vuotta

6.4 Säilytys

Säilytä huoneenlämmössä (+15–25 °C)

6.5 Pakkaustyyppi ja pakkauskoko

250 ml:n HDPE-muovipullo, PP-kierretulppa

6.6 Käyttö- ja käsittelyohjeet

Iholta ja luonnonkuiduista Betadine irtoaa vedellä, mutta tekokuidut värjäytyvät.

7. MYYNTILUVAN HALTIJA

Takeda Oy, PL 1406, 00101 Helsinki

8. MYYNTILUVAN NUMERO

5123

9. MYYNTILUVAN MYÖNTÄMISPÄIVÄMÄÄRÄ/UUDISTAMISPÄIVÄMÄÄRÄ

Myyntiluvan myöntämisen päivämäärä: 27.12.1967

Viimeisimmän uudistamisen päivämäärä: 6.6.2006

10. TEKSTIN MUUTTAMISPÄIVÄMÄÄRÄ

5.12.2014